S. D. N.

D. CLEMENTIS DIVINA PROVIDENTIA PAPAE OCTAVI

Super bono regimine, & recta administratione reddituum Communitatum, & Vniuersitatum Status Ecclesiastici.

ROMAE,

Apud Paulum Bladum Typographum Cameralem. M. D. XCII.

CLEMENS EPISCOPVS
Seruus seruorum Dei.

D PERPETVAM REI MEMORIAM. Pro commissa nobis à Domino S. R. E. eique etiam in temporalibus subiectarum Ciuitatum, & Populorum, tutela, paternaq; erga nostros subditos caritate; præcipuo studio tenemur prouidere, vt ad eos pertinentia bona, ea, qua decet, fide, & cura, vtiliter & prouidè administrentur: præsertim verò tollantur praui abusus, qui in publicum & commune damnum paulatim irrepunt: Ex quibus;& hactenus graui ære alieno communia illorum bona oppressa, vel ab ipso nostri Pontificatus initio comperimus; Et malum hoc, nisi celeriter opportuna remedia adhibeantur, quotidie in deterius pro labi videmus. Dum enim pauci sua priuata commoda & lucra quærunt, atque illicitis modis, quod prauè ambiunt, aut concupiscunt, consequi affectant, Potentiorum, aut vulgi gratiam vanis assentationibus aucupantur, suas denique cupiditates explere satagunt, nulla vtilitatis publicæ ratione, habita, ærarium publicum ipsarum Ciuitatum & Locorum exhauriunt, graui ære alieno implicant, inanibus pompis & ostentationibus dilapidant. Quibus malis atque incommodis (quantum, nostra vigilantia atque auctoritate, eniti possumus) occurrere cupientes. Hac nostra perpetuò valitura constitutione, statuimus, & ordinamus, vt, in qualibet Ciuitate, Terra, Oppido, Castro, & Loco dicti status temporalis Ecclesiastici vniuersi, itaut etiam Bononien. & Beneuentan. nostræ Ciuitates sub hac constitutione sint comprehensæ, Tabella, aut Libellus quotannis initio anni conficiatur, in quo sumptus omnes ordinarij & extraordinarij publicè vtiles, aut necessarij, sint descripti: Et earum quidem, quæ certæ, & ordinariæ sunt, expensarum, certa etiam taxa & summa exprimatur, quæ verò incertæ, & extraordinariæ videbuntur, earum vniuersæ summa aliqua annua taxetur, quàm toto anni curriculo excedere nequaquam liceat: Sigillatim verò pro rei indigentia, ex vniuersa summa sit taxata à toto Consilio, cum interuētu Præsidis, Gubernatoris, aut Potestatis, portiones necessariæ infra annum detrahantur, eaq. Tabella, aut Libellus per Gubernatorem, seu Præsidem Prouinciæ, aut Ciuitatis, & cuiuscunq. Terræ Oppidi, & Castri Prætorē, seu Potestatem, singulis annis: Hac verò prima vice non solum ab ipsis: sed etiam post eos intra triginta dies tūc proximè sequentes, à dilectis filijs S. R. E. Cam. & Thesaurario generali Cam. Apost. accuratè & diligenter inspiciatur, corrigatur, & approbetur, ex pūctis inde ijs omnibus impēsis, quæ præter, aut contra hanc nostrā Constitutionem, etiam ex statuto, vel cōsuetudine antiqua fieri solebant, ac retento ipsius Tabellæ, seu Libelli exēplo, seu Registro penes Camerā Apost. gratis, & absq. vllo earundem Communitatū, seu Vniuersitatum dispendio, statim intra decem dies, ab ipsius receptionis die numerādos sic reuisa, approbata, & correcta, ad prædictas Cōmunitates, seu Vniuersitates remittatur. Districtè aūt inhibemus sub indignationis nostræ, & alijs grauissimis nostro, & Successorum nostrorū arbitrio, imponendis pœnis, ne pro sigillo, vel pro scriptura, carta, atramento, cera, capsula, cordulis, alijsue rebus, ad huiusmodi expeditionem pertinentibus, seu pro labore, aut regalibus, quidpiam, ne minimum quidem obolū, hac de causa prædicti Camerarius, aut Thesaurarius, eorumue Notarij, Tabelliones, Secretarij, Familiares, aut quilibet Officialis, vel Minister exigere, vel etiā spontè oblatū, recipere præsumat, quinimò volumus, vt sine vlla mora omnia gratis, & prout in Pœnitentiaria Apostolica fieri solet, sine aliqua solutione expediantur, & mittantur. Atq. in hoc, Camerarius, & Thesaurarius prædicti summo studio inuigilent, & si aliquem ex suis, vel alijs Notarijs, Tabellionibus, Secretarijs, Familiaribus, Officialibus, aut Ministris, vel minimum quicquam recepisse deprehenderint, aut cognouerint, contra eos, etiā ad priuationis officiorum, & munerum quæ obtinent, inhabilitatisq. ad illa, vel alia in posterū imponenda exilij perpetui ab Vrbe, & eius districtu, & alijs grauioribus pænis procedant. scituri, si conniuendo, aut tolerando, aut alias quomodolibet receptionum, & exactionum huiusmodi per se. vel alium conscij, aut participes fuerint, se quoq. nostrum, & successorum nostrorum iudicium, in hac re seuerum, vt præfertur, subituros. Verum eadem Tabella, seu Libellus, eiusue exemplum sic correctum, approbatum, & intra decem dies remissum, nedum in ipsarum Communitatum, seu Vniuersitatum Archiuio asseruetur, sed in publico aliquo, omnibus patenti, ac conspicuo loco, pro foribus Aulæ vbi habetur publicum consilium, vel vbi Ius dicitur, & frequens populi fit concursus

affigatur,& perpetuo retineatur,Nec liceat in futurum,nisi de expressa, Cameræ Apostolicæ, aut si vrgens necessitas moram nō patiatur,Gubernatoris, aut Præsidis Ciuitatum,& locorum, qui statim postea Camerarium, & Thesaurarium Generalem prædictos, certiores de eo reddere teneantut,licentia, cum interuentu Procuratoris Fiscalis eiusdē loci, causa cognita,etiam similiter gratis concedenda,Tabellæ ipsius, seu Libelli tenorem etiam sequentibus annis immutare, aut alterare, neq; absq; prædicta licentia,etiam in casibus improuisis,inopinatis,aut insolitis,aliquid,vltra contenta in huiusmodi Tabella,aut Libello,erogare. Quicquid verò vltra præscriptas summas erogatum fuerit, id volumus, vt ab eis,quibus exigendi,& solidandi computa, & rationes expensi,siue illa,vt dicitur sindicandi cura,incumbit;nequaquam ratum habeatur,neq. ipsis communibus Aerarijs dictorum locorum,aut massis,sed personis singularibus, quæ sumptis ipsos fecerint, expensum feratur, quæ etiam ad illius tanquam ab eis indebitè ablati,restitutionem,teneantur:id autem quo accuratius seruetur,& earundem Ciuitatum,& Terrarum,ac Populorū vtilitati amplius consulatur,præcipimus,vt quilibet modernus,aut pro tempore existens Gubernator,Præses,aut Potestas,tam ex nunc, seu in ipso primo ingressu, quàm deinde statim finito tempore Magistratus per quoscunq. Priores,Massarios,Camerarios,aut Officiales,gesti, intra decem dies ab ipsis Prioribus, Massarijs,Camerarijs,seu Officialibus, qui magistratu funguntur,aut fungi desinunt, respectiuè, plenariam informationem rerum,ad publicum regimē, & administrationem communium bonorum pertinentium,præcipuè verò indicem, & nomina singulorum debitorum cuiuscunq. Cōmunitatis,seu Vniuersitatis,tam ex supradictis,quàm ex alijs quibuscunq. causis,accuratè,& singillatim descripta,sibi tradi,eaq. postmodum cum primum solutionis dies aduenerit, aut si iam aduenerit,intra tres,aut ad summum,quatuor menses per officiales,& Magistratus earundem Communitatum seu Vniuersitatum, exigi, & in Aerarium Communitatis, seu Vniuersitatis,referri, & si quid in fine anni deductis expensis in Tabella,seu Libello descriptis,supererit,id in extinctionem æris alieni publicè contracti, aut si æs alienum nullum sit, vel in Annonam subleuandam, vel pro Monte pietatis, vel in recuperationem,& redemptionem bonorum, & rerum, seu iurium per ipsas Communitates, siue Vniuersitates alienatorum, vel denique in aliorum immobilium bonorum emptionem,cum interuentu tamen Gubernatoris,seu Potestatis, & Procuratoris Fiscalis Loci conuerti curet.Quod si prædictas pecunias in Monte pietatis deponi contigerit,id ea conditione fiat, vt illas postea quandocunq. eædem Communitates,& Vniuersitates inde extrahere, & si eis videbitur in vsus per hanc constitutionem permissos erogare valeant. Fisci vero cuiuslibet Loci Procurator petat omnino coram Sindicis,& Gubernatore, seu Præside aut Potestate intra decem dies ab ijs, qui Magistratū perfuncti sunt,tam de administratione iuxta taxam in Tabella, seu Libello præscriptam,quàm de alijs supradictis,præsertim nominibus debitorum inexactis rationes, reddi. Et si quid vel in expensis excessum, vel circa exactionem neglectum; aut per negligentiam vltra tempus prædictum dilatum fuerit contra eosdem reos,Magistratu,vt præfertur,perfunctos, ad restitutionem indebitarum expensarum necnon ad solutionem de suo proprio debitorum per negligentiam inexactorum,ac vlterius,etiam ad pœnarum in hac Constitutione contentarum, executionem procedi,quarum pars quarta ipsi Procuratori Fiscali sit applicata:Si verò post huiusmodi decem dies elapsos,Gubernator, aut Potestas in exigendis rationibus,vel in cogendo ad soluendū, vel restitutionem,aut in exequendis pœnis siue alias in præmissis negligēs fuerit,ad restitutionē, & refactionem damni, ex indebitis impensis,vel retardata exactione communi Aerario cuiuslibet Loci,illati,etiam de suo proprio integrè teneatur. Procurator autem Fiscalis eius Terræ, Oppidi, aut Ciuitatis,Generalem Cameræ Apost. Procuratorem Fiscalem de huiusmodi negligentia certiorem faciat,siue etiam cuilibet de Populo, id denuntiare liceat, ac tam in sindicatu per eos ad quos spectat,quàm postea per Procuratorem Fiscalem Generalem Cam. Apost. contra ipsos Gubernatores,& Potestates,siue etiam contra personas, quæ pro ipsis in sindicatu fideiusserint, procedatur,ita vt tam ab eis, quàm ab ipsis reis principalibus, illatum damnum, inexacta debita, indebitæq. expensæ,& quæ in hac Constitutione continetur mulctæ, cum simili lucro personis prædictis applicando exigantur. Ac propterea,tam ipsi Gubernatores,Præsides,Potestates,quàm Procuratores Fiscales in præmissis culpabiles,officijs per eos obtentis,eo ipso priuati,& ad illa,atque alia similia de cætero obtinenda perpetuò inhabiles,& incapaces sint,& censeantur. Præfati verò Gubernatores,& Potestates,eorumq. Cancellarij, Secretarij, Tabelliones, aut Ministri, vel Familiares nihil omnino,ne minimum quidem occasione sindicatus huiusmodi,vel pro sententia ferenda,aut pro Tabella,seu Libello conficiendo,reuidendo,vel licentia, vt præfertur concedenda, subscribenda, vel taxa facienda,emolumenti,aut regallium,neque etiam pro mercede, aut labore, si-

ue

ue aliàs, vt præfertur, percipiant; & ſi quid perceperint etiam tamquam huius Conſtitutionis violatores, pænas, quæ in ea ſunt deſcriptæ, ipſo facto incurrant. Cæterum omnibus, & ſingulis Communitatibus, Vniuerſitatibus, & Populis quarumcunq. Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, & Locorum ſtatus noſtri temporalis Eccleſiaſtici, earumq. Senatui Cõſilijs, Adunantijs, & Congregationibus, Magiſtratibus, & Adminiſtratoribus eorumq. ſingularibus perſonis, diſtrictè interdicimus, & prohibemus, ne quis eorum, vel earum, ſub quouis prætextu, aut cauſa, etiam vrgenti, & neceſſaria, contra conſtitutionem fe. re. Sixti PP. V. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Inter multiplices, quam nos harum ſerie approbamus, innouamus, & ampliamus; Bona, aut iura ſua vendat, alienet, hypothecet, aut cenſus ſuper illis imponat, aut pro ſe, præterquam ex cauſa locationis tantum ad modicum tempus, & ſolutionibus non anticipatis, nõ autem titulo conductionis, nec vllo modo, pro alijs obliget, ſiue ære alieno ſe obſtringat, neque Legatos, ſeu Oratores ad nos, & Sedem Apoſtolicam ſumptibus publicis, aut etiam priuatis, & proprijs ipſorum Legatorum, neque etiam ſi ipſi ſponte id munus ſuſcipere, & de ſuo proprio impenſas ſubire velint, vnquam mittat neue ſub nomine Agentis, aut Negotiorum geſtoris, vel Procuratoris, aliàs quam ad neceſſarium litium proſecutionem in Rom. Cur. pariter expenſis communibus, aut priuatis, retinere, aut mittere, neue quiſpiam id munus ſuſcipere, aut obire audeat, niſi habita prius, quoad obligationes, & alienationes, licentia, iuxta prædictæ Sixti Prædeceſſoris Conſtitutionis tenorem: Quo vero ad mittendos Legatos, ſeu Oratores, à nobis, vel pro tempore exiſtente Romano Pontifice, vel ab eo, qui conſultationibus negociorum Status Eccleſiaſtici pro tempore præerit dumtaxat in ſcriptis obtenta, ſine qua, ſi quis id munus ſuſcipere auſus fuerit, præter aliàs per Sixtum Prædeceſſorem inflictas poenas, etiam officijs per eum obtentis eo ipſo priuatus, & ad illa, & alia quæcumq. obtinenda perpetuò inhabilis, & incapax, necnõ infamis, & ignominia, atque infamia notatus, cenſeatur. Ad hæc prohibemus pariter ne prædictæ Communitates, Vniuerſitates, earumue Collegia, Senatus Adunantiæ, Congregationes, Magiſtratus, Offitiales, aut Singulares perſonæ vllo modo præſumant, ex fructibus, redditibus, & prouentibus collectis, vel contributionibus certis, vel incertis, ordinarijs, ſeu extraordinarijs, eorum Aerarij, ſeu maſſæ communis, ſiue ex pecunijs, etiam priuatis, & particularibus ſingulorum Ciuium per viam voluntariæ collectæ, ſeu contributionis in commune congeſtis, etiam cuiuſuis ſtatuti, ſeu conſuetudinis, aut verius corruptelæ prætextu ex quauis cauſa, etiam ſolita, & rationabili, Munera, aut dona quæcunque cuiuis Legato, Vicelegato, Gubernatori, Protectori, Viceprotectori, Præſidi, Officiali, aut Perſonæ, etiã quauis, tam Eccleſiaſtica, etiam Pontificali, aut alia maiori, etiam S. R. E. Cardinalatus, quàm mundana dignitate fulgenti, ſeu illius conſanguineis, affinibus, familiaribus, aut miniſtris, mittere, tradere, aut largiri, aut in alicuius, etiam Legati, Vicelegati, Gubernatoris, Præſidis, Benefactoris, aut Protectoris honorem, etiam occaſione hoſpitij, aut tranſitus, vel primi ingreſſus, aut ad beneficiorum acceptorum memoriam, gratiq. animi teſtificationem pro conſtituendis, ornandis, aut erigendis perpetuo, vel ad tempus portis, Arcubus, Tropheis, Porticibus, Moenibus, aut alijs monumentis, ſeu pro prædictis perſonis, quauis dignitate, vel auctoritate fungentibus, honorifice, lautè, & opipare excipiendis, ſeu pro quibuſuis conuiuijs, aut hoſpitijs, etiam moderatis eiſdem, aut cuiuis alteri, quacumque occaſione, vel cauſa exhibendis, aut per perſonis, quæ illos comitentur, aut illis miniſtrent, vel obuiam procedant præcioſis veſtibus induendis vllas pecunias erogare, vel pro congiarijs miſſilibus, aut muneribus publicis, ſeu etiam cibarijs eſculentis, & poculentis epulis, commeſſationibus, aut compotationibus, Populo, aut Magiſtratibus, vel Officialibus vltra eorum ſalaria, & emolumenta de iure, vel ex laudabili conſuetudine debita, largiendis, ſeu pro præſtandis pueris, vel adoleſcentibus, ſtudiorum cauſa, alimentis, vel dotibus puellarum non egentium augendis, aut pro exhibendis ſpectaculis, etiam pijs, & intra Eccleſias, vel extra eas, in quibuſuis publicis, aut priuatis, ſacris, aut prophanis locis, etiam vbi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res piè geſtæ Populis ſpectandæ proponuntur, ſiue etiam piorum operum, & caritatis, ſeu eleemoſynæ, prætextu, aut alias in prædictis, ſeu alijs rebus ſuperuacaneis in dicto Libello, ſeu Tabella non contentis, ſed ad pompam, & oſtentationem, aut ad oblectationem, vel paucorum lucrum, & priuata commoda quomodolibet pertinentibus, ſumptus, aut impenſas aliquas facere niſi re ipſa pro diuino cultu, & veris Chriſti pauperum indigentijs, de conſilio, & conſenſu loci ordinarij, ſubleuandis, aut pro ijs tantum pijs ludis publicis, qui ex inueterato vſu permittuntur, & in prædicta Tabella, ſeu Libello exprimentur taxam à Gubernatore, ſeu Præſide, aut Poteſtate ipſius Prouinciæ, Ciuitatis, aut Loci, cui ſubſunt præfigendam, quæ in ſupradicto Libello, ſeu Tabella comprehenſa erit, non excedentibus, ſumptus huiuſmodi fiant: Prohibemus inſuper ne quicumq. Ciues, Oppidani,

aut

aut Incolæ, qui suæ Communitatis, aut Vniuersitatis, bonorum detentores, vsurpatores, occupatores, fuerint, quiue contra ipsas Communitates litem aliquam, seu controuersiam habuerint, quæ ad hunc effectum per solam vnicam citationem cœpta, & inchoata, censeatur, eadem lite, seu controuersia durante, necnon qui eiusdem suæ Communitatis, siue Vniuersitatis debitores, ex quacumq. causa extiterint, earumue bona, aut pecunias administrauerint, antequam id quod debent integrè persoluerint, seu rationes administrationis reddiderint, cum eius residui, in quo debitores remanserint, reali restitutione, ad obtinendos, ger ndos, aut exercendos aliquos in ea Ciuitate, Prouincia, Oppido, Terra, Castro, aut Loco, Magistratus, aut Munera quæcunq. vel officia publica, vllo modo eligantur, vel admittantur: Et si de facto electi, admissiuè fuerint, Electio, & admissio irrita sit & nulla: Et tam ipsi, quàm eligentes siue admittentes, necnon Gubernatores, Præsides, & Potestates, qui id permiserint, vel etiam exactam super his inquirendis, & prohibendis, diligentiam, prout eos teneri volumus, & decernimus, non adhibuerint, pœnis in hac Constitutione contra illius transgressores inflictis, plectantur. Porrò locationes, seu affictus, tam vectigalium, quæ gabellæ, aut datia dicuntur, quàm aliorum quorumcumq. reddituum, prouentuum, iuriũ, & emolumentorum, ad commune ipsarum Ciuitatum, & Locorum Aerarium quomodolibet spectãtium statuimus, & iubemus omnino seruatis seruandis atq. adhibitis solemnitatibus, quæ de iure, aut cuiuslibet loci statuto, vel consuetudine requiruntur, cum personis fide, & facultatibus idoneis, quæ idoneas pariter in publico consilio approbatas cautiones præstent, iniri, & contrahi debere. In quibus sanè locationibus, seu affictibus, ea semper conditio, & pactio addatur, vt ipsæ Communitates, siue Vniuersitates ab omni prorsus detractione, seu remissione, & vt vulgo dicitur defalcatione, ex quocumque ac inopinato, & insolitissimo belli incursus militum, depopulationis agrorũ, direptionis, aut siccitatis, alluuionis, grandinis tempestatis, incendij, aut alio quouis maximè fortuito casu, atque ex quouis capite, ac etiam legitima & vrgenti amissionis, aut diminutionis fructuum, etiam omnium, vel maioris partis, aut sterilitatis, vel alia quauis causa cogitata, vel incogitata, cogitabili, vel incogitabili, sint, prorsus immunes, nec ad id cogi possint, etiamsi de iure tenerentur, sed integre semper responsiones & præstationes, seu pensiones annuæ absque vlla diminutione per ipsos Conductores eis solui debeant, & quamuis pactum huiusmodi forsan in contractibus omissum fuerit, nihilominus vigore præsentium litterarum tacitè inesse, & subintelligi debere, perinde ac si id ipsum inter contrahentes expresse cautum, & conuentum fuisset: sublata, omnibus Iudicibus, etiam S. R. E. Cardin. ac Sacri Palatij Apostolici Auditoribus aliter iudicandi, & interpretandi, facultate. Depositarios quoque pecuniarum, & introituum communis Aerarij cuiuslibet Communitatis, siue Vniuersitatis, non aliter eligi, deputari, aut admitti volumus, nisi, priusquam id munus assumant, idoneam, arbitrio Gubernatoris, Præsidis, aut Potestatis, cautionem præstent. Alioquin, tam ipsas locationes, affictus, seu appaltus, quàm Depositariorum deputationes, siue electiones, aut admissiones cum omnibus inde sequutis etiam obligatione in forma Cameræ Apostolicæ, iuramento, aut instrumento publico, vallatas, irritas, & nullas censeri, & nihilominus Magistratus, seu Officiales, qui contractus ipsos iniuerint, Depositarios admiserint, vel in publico consilio assensum dederint, vna cum cæteris consentientibus pariter pœnis in hac Constitutione expressis teneri decernimus, & declaramus. Præterea auctoritate Apostolica tenore earundem præsentium reuocamus, irritamus, & annullamus, omnes & quascunque exemptiones, immunitates, remissiones, condonationes iurium, atque onerum realium, & personalium, aut mixtorum Cameræ Apostolicæ, seu eorum communi Aerario debitorum, aut vectigalium, gabellarium, datiorum, portoriorum, Dohanarum, Collectarum, subsidiorum, contributionum, cuiuis particulari personæ pro rata illos quomodolibet tangẽti, siue præsidijs, aut bonis, per eas possessis per quascunq. Communitates, seu Vniuersitates, ex quauis causa, etiam legitima, & de iure debita, seu permissa, qualis est ob numerum xij. filiorum, & quacunque occasione, etiam sub prætextu tituli onerosi, & contractus, vltro citroque obligatorij, etiam publico consilio, & communi omnium consensu, perpetuò, vel ad tempus concessas, etiamsi id sine vllo Cameræ Apostolicæ damno, aut præiudicio factum fuerit, ratamq. ipsam eædem Communitates & Vniuersitates in se susceperint. Districtius inhibentes, ne quid tale in posterum concedere, aut attentare præsumant, ac reuocantes ex nunc in irritum quicquid circa omnia & singula præmissa, præter, aut contra hæc nostra interdicta, prohibitiones, statuta, ordinationes, iussa, voluntates, decreta, mandata, aut præcepta, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quod si quis coniunctim cum cæteris, seu diuisim, nostrarum huiusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, iussionum, decretorum, mandatorum, voluntatum, aut præceptorum, violator, seu transgressor extiterit; Statuimus, vt præ-

vt præter ſuperius expreſſam reſtitutionem,aut ſolutionem, ſeu damni refectionem,ij,qui præminentia,aut gradu aliquo cæteris Superiores fuerint, niſi pro viribus,id quod contra hanc Conſtitutionem attentatum geſtumue eſt,impedire tentauerint,ſuumque aſſenſum omnino conſtanter denegauerint,omnibus, & ſingulis per eos obtentis dignitatibus,gradibus,muneribus,officijs, & Magiſtratibus, eo ipſo priuati, ac tam ipſi , quàm alij inferiores , qui id ſuaſerint , procurauerint , petierint,propoſuerint , aut ipſimet fecerint , vel ab alijs fieri iuſſerint, adilla & alia ſimilia , vel diſſimilia in futurum obtinenda , inhabiles perpetuò , & incapaces , ac perpetua infamia & ignominia,notati , & ſinguli eorum ſi ſoluendo fuerint , vltra prædictam reſtitutionem ad duplum eius damni,quòd communi maſſæ,ſeu menſæ illatum fuerit de ſuo reficiendum, obligati exiſtant, ſin minus pœna exilij,aut carceris ſaltem triennalis plectantur ; Alii verò qui ſolummodo conſenſum tacitè vel expreſsè præſtiterint , ſi ſoluendo fuerint, tantundem pecuniarum quantum erogatum extiterit ; de ſuo perſoluant , ſin autem id propter inopiam præſtare nequiuerint , pœna aliqua corporis afflictiua, Superiorum arbitrio puniantur , & eiuſmodi mulctarum quarta pars inter eos diuidatur,qui quantum in eis fuerit,contradixerint , ſeq. oppoſuerint , vel poſt conſenſum præſtitum , erroris pœnitentes , Superioribus id primi denuntiauerint . Sed & conſtitutiones piæ mem. Bonifacij Octaui , & Gregorij xiij. Roman. Pont. Prædeceſſorum noſtrorum contra paciſcentes , promittentes,dantes,aut recipientes quicquam paruum , vel magnum pro gratia vel iuſtitia , pro ſe , vel alijs obtinenda, & contra complices,vel dantes in præmiſsis auxilium, conſilium, vel fauorem, cum omnibus in eis contentis pœnis,cenſuris, & extenſionibus, quæ ſupradictis aggrauatæ , & additæ,non autem per eas imminutæ , aut immutate cenſeantur , harum ſerie approbamus , & innouamus,ac ad omnes ſuperius expreſſas perſonas,etiam ſpeciali nota dignas , quæ contra vltimo dictas Conſtitutiones in quibuſuis caſibus per eas expreſsis,dando, recipiendo, promittendo , paciſcendo,conſentiendo,aut permittendo,non ſolum apud Sedem Apoſtolicam,ſed in quibuſuis Tribunalibus , & eorum quibuſcunque Iudicibus etiam Laicis Almæ Vrbis , ac tam in Romana Curia,quam extra eam, in quibuslibet temporali ditioni noſtræ , mediatè,vel immeditè a te ſubiectis,Prouincijs,Ciuitatibus,Oppidis, Terris , & Locis, deliquerint , per eaſdem præſentes extendimus, & ampliamus pœnis alijs à iure, vel per alias Conſtitutiones Apoſtolicas, aut propria locorum ſtatuta, vel conſuetudines , contra perſonas , aliquid præmiſſorum committentes , vel omittentes , forſan decretis,vel inflictis,nihilominus in ſuo robore permanſuris . Quocirca vniuerſis & ſingulis modernis,& pro tempore exiſtentibus eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario,Theſaurario Generali , necnon Legatis , Vicelegatis , Præſidibus , Gubernatoribus , Poteſtatibus , ac Prioribus , Maſſarijs , Magiſtratibus , & Officialibus , cæteriſque ad quos ſpectat , per Apoſtolica ſcripta mandamus,quatenus ipſi,& eorum ſinguli quantum ad eos pertinet, curent,omni ſtudio , diligentia,auctoritate,& vigilantia,præſentem Conſtitutionem firmiter,& inuiolatè obſeruari : Et contra inobedientes, vel tranſgreſſores,condignis pœnis animaduerti, præcipuè verò ipſi Legati , Vicelegati, Præſides,Gubernatores, & Poteſtates , contra quoſcunque Communitatum,ſiue Vniuerſitatum debitores pro exactione integræ ſummæ & quantitatis , quæ earum communibus Aerarijs debetur, & pro tempore debebitur, ſummariè, ſimpliciter , & de plano ſola facti veritate inſpecta,ſine ſtrepitu , & figura iudicij , manu regia in vim præſentis Conſtitutionis , etiam quauis inhibitione tàm à prædicto Camerario , ſeu Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditore , quàm à quocunque alio Iudice ordinario vel delegato, quauis auctoritate fungente etiam forſan in vim ſpecialis commiſsionis decreta,non obſtante, iuris & facti remedijs opportunis procedant, & omni , & quacunque appellatione remota exequantur,eoſdem inobedientes, necnon contradictores quoslibet & rebelles , per opportuna iuris & facti remedia , appellatione poſtpoſita , compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis . Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis,dictarumque Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum , Oppidorum,& Caſtrorum,iuramento,confirmatione Apoſtolica , vel quauis firmitate alia roboratis,ſtatutis,conſuetudinibus,priuilegijs quoque indultis, & litteris Apoſtolicis, quorumcunque tenorum exiſtant , per quæ præſentibus non expreſſa , vel ad verbum non inſerta , effectus præſentis noſtræ Conſtitutionis impediri , quomodolibet valeat,vel differri. Quæ omnia , quatenus præmiſsis in aliquo aduerſentur,prorſus tollimus,& abrogamus,cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem , vt præſentes litteræ in valuis Sancti Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum,& in acie Campi Floræ publicentur, affixis inibi earum exemplis , & dimiſsis:Quodque earum exempla,ſeu illorum compendia latino , aut vulgari ſermone conſcripta , in libris quorumcunq; Statutorum prædictarum Communitatum,& Vniuerſitatum inſerantur,&

ſaltem

ſaltem bis quotannis, in publicis, & maioribus conſilijs, ſiue adunantijs cuiuſque Communitatis, ſiue Vniuerſitatis, alta, & intelligibili voce legantur, atque in publico etiã aliquo omnibus patenti loco, vbi frequenter Ciues, aut Oppidani conuenire ſoleant, perpetuò affixum retineatur, adeò vt ſi contingat exempla huiuſmodi inde amoueri, aut lacerari, ſeu temporis diuturnitate conſumi debeant omnino Priores, Maſſarij, Cancellarij, ſiue alij earundem Communitatum, ſiue Vniuerſitatum Officiales ſub priuationis officiorum obtentorum, & inhabilitatis ad illa, vel alia poſtmodũ obtinenda, & alijs etiam grauioribus corporis afflictiuis pœnis, ipſo facto incurren. curare, vt ſtatim eadem exempla renouentur, & denuo affigantur, & ſi id commodè fieri poterit in marmoreo aliquo lapide ad perpetuam memoriam inſculpantur. Demum à ſingulis Legatis, Vicelegatis, Præſidibus, Gubernatoribus, Poteſtatibus, necnon Communitatum, ſeu Vniuerſitatum Prioribus, Maſſarijs, Cancellarijs, aut quocunq; nomine nuncupatis Officialibus initio Magiſtratus, antequam ad illum exercendum admittatur, ſuper earundem præſentium litterarum obſeruationẽ iuſiurandum ſolemne publicè præſtetur. Et nihilominus poſt triginta dies à die publicationis, vt præfertur, in Rom. Cur. faciendæ vnumquemque perinde arctent, & afficiant, ac ſi cuiq. perſonaliter intimatæ, & per eos iuratæ fuiſſent. Quodq. earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, obſignatis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatutorum, ordinationum, inhibitionum, prohibitionum, approbationum, innouationum, ampliationum, decretorum, reuocationum, irritationis, annullationis, extenſionis, declarationis, iuſsionis, ſublationis, abrogationis, præcepti, interdicti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſecundo, decimo octauo Kal. Septemb. Pontificatus noſtri Anno Primo.

L. Dat.

M. Veſtrius Barbianus.

Alexius de Alexijs.

Regiſtrata Apud Marcellum Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, Milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſecundo, Indictione quinta die verò vigeſimaprima Menſis Auguſti, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ Octaui, Anno eius primo, ſupradictæ litteræ, affixæ & publicatæ fuerunt ad Valuas Baſilicarum Sanctorum Petri, & Ioannis Lateranen. de Vrbe, necnon in Acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, per nos Ioſephum Spadam, & Paſchalem Sanctorium præliбati S. D. N. Papæ Curſores.

Franciſcus Baron Mag. Curſ.